TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2016. gada 8. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Prokuratoru sniegtie pakalpojumi — Tarifs — Tiesas — Neiespēja piemērot atkāpi

Apvienotās lietas C-532/15 un C-538/15

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa, Spānija) un *Juzgado de Primera Instancia de Olot* (Ulotas pirmās instances tiesa, Spānija) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2015. gada 22. un 18. septembrī un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2015. gada 9. un 15. oktobrī, tiesvedībās

Eurosaneamientos SL,

Entidad Urbanística Conservación Parque Tecnológico de Reciclado López Soriano ,

UTE PTR Acciona Infraestructuras SA

pret

ArcelorMittal Zaragoza SA ,

piedaloties

Consejo General de Procuradores de España (C-532/15),

un

Francesc de Bolós Pi

pret

Urbaser SA (C-538/15).

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši J. Regans [*E. Regan*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un S. Rodins [*S. Rodin*] (referents),

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretāre K. Lopesa Bankalari [*X. Lopez Bancalari*], administratore,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 15. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza

— *Eurosaneamientos SL* vārdā – *J. García-Gallardo Gil-Fournier*, *A. Guerrero Righetto* un *A. Rada Pumariño*, *abogados*, kā arī *J. Issern Longares*, *procurador*,

— *F. de Bolós Pi* vārdā – *García-Gallardo Gil-Fournier*, *A. Guerrero Righetto* un *A. Figueras Sabater*, *abogados*, kā arī *F. de Bolós Pi*, *procurador*,

— *Urbaser SA* vārdā – *J. Badía Armengol* un *L. Ruz Gutiérrez*, *abogados*, kā arī *J. Pons Arau*, *procurador*,

— *Consejo General de Procuradores de España* vārdā – *A. Guerrero Righetto* un *J. García-Gallardo Gil-Fournier*, *abogados*, kā arī – *J. Estévez Fernández-Novoa*, *procurador*,

— Spānijas valdības vārdā – *S. Centeno Huerta* un *García-Valdecasas Dorrego*, pārstāves,

— Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman*, *M. de Ree* un *C. Schillemans*, pārstāves,

— Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,

— Eiropas Komisijas vārdā – *H. Tserepa-Lacombe*, kā arī – *C. Urraca Caviedes* un *J. Rius*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu lietu izskatīt bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LES 4. panta 3. punktu, LESD 56. un 101. pantu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvas 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV 2006, L 376, 36. lpp.) 4. un 15. pantu.

2 Šie lūgumi ir iesniegti divās tiesvedībās, no kurām pirmā ir starp *Eurosaneamientos SL*, *Entidad Urbanística Conservación Parque Tecnológico de reciclado López Soriano* un *UTE PTR Acciona Infraestructuras SA*, no vienas puses, un *ArcelorMittal Zaragoza SA*, no otras puses, bet otrā – starp *Francesc de Bolós Pi* un *Urbaser SA* un kurās tiek izskatīts strīds par prokuratoru amata atlīdzību.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2006/123 4. panta 8. punkts ir formulēts šādi:

"Šīs direktīvas nolūkos piemēro šādas definīcijas:

[..]

8) "sevišķi svarīgi iemesli saistībā ar sabiedrības interesēm" ir iemesli, kas par tādiem atzīti Tiesas judikatūrā, tostarp šādi iemesli: sabiedriskā kārtība; valsts drošība; sabiedrības drošums; veselības aizsardzība; sociālā nodrošinājuma shēmas finansiālā līdzsvara saglabāšana; patērētāju, pakalpojumu saņēmēju un darba ņēmēju aizsardzība; tirdzniecības darījumu taisnīgums; krāpšanas apkarošana; vides un pilsētvides aizsardzība; dzīvnieku veselība; intelektuālais īpašums; valsts vēstures un mākslas mantojuma saglabāšana; sociālās politikas mērķi un kultūras politikas mērķi;

[..]."

4 Minētās direktīvas 15. panta 2. punkta g) apakšpunktā un 3. punktā ir noteikts:

"2. Dalībvalstis pārbauda, vai to tiesību sistēmā kā nosacījums, lai atļautu piekļuvi pakalpojumu darbībai vai tās veikšanu, ir paredzēta atbilstība jebkurai no šādām nediskriminējošām prasībām:

[..]

g) fiksēti minimālie un/vai maksimālie tarifi, kas ir jāievēro pakalpojumu sniedzējam;

[..]

3. Dalībvalstis pārbauda, vai 2. punktā minētās prasības atbilst šādiem nosacījumiem:

a) nediskriminēšana: prasības nedrīkst ne tieši, ne netieši būt diskriminējošas saistībā ar valstspiederību vai uzņēmumu gadījumā – saistībā ar juridiskās adreses atrašanās vietu;

b) nepieciešamība: prasībām ir jābūt pamatotām ar sevišķi svarīgu iemeslu saistībā ar sabiedrības interesēm;

c) samērīgums: prasībām ir jābūt piemērotām, lai sasniegtu noteikto mērķi; tās nedrīkst būt augstākas, nekā ir nepieciešams šā mērķa sasniegšanai, un nedrīkst pastāvēt iespēja šīs prasības aizstāt ar citiem mazāk ierobežojošiem pasākumiem, ar kuriem sasniedz to pašu rezultātu.

[..]"

Spānijas tiesības

5 Prokuratoru darbība tiek reglamentēta galvenokārt ar 1985. gada 1. jūlija *Ley Orgánica 6/1985 del Poder Judicial* (Konstitutīvais likums 6/1985 par tiesu varu) (1985. gada 2. jūlija *BOE* Nr. 157), savukārt viņu iesaistīšanās tiesvedībās tiek reglamentēta ar 2000. gada 7. janvāra *Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil* (Civilprocesa likums 1/2000), (2000. gada 8. janvāra *BOE* Nr. 7, turpmāk tekstā – "Civilprocesa kodekss"). Prokuratora funkcija būtībā ir pārstāvēt lietas dalībniekus tiesvedībā un efektīvi sadarboties ar tiesām, lai nodrošinātu pareizu tiesvedības norisi. Šīs funkcijas ir atšķirīgas no advokātu funkcijām un nav savienojamas ar tām.

6 Civilprocesa kodeksa 242. panta 4. punktā ir noteikts:

"Amata atlīdzība, kas pienākas ierēdņiem, prokuratoriem un profesionāļiem, tiek reglamentēta tiem piemērojamos amata atlīdzības tarifos."

7 2003. gada 7. novembra *Real Decreto nº 1373/2003 por el que se aprueba el arancel de derechos de los procuradores de los tribunales* (Karaļa dekrēts Nr. 1373/2003, ar ko apstiprina tiesu prokuratoru amata atlīdzības tarifu), (2003. gada 20. novembra *BOE* Nr. 278), redakcijā ar grozījumiem, kas tajā izdarīti ar 2006. gada 13. janvāra *Real Decreto nº 1/2006* (Karaļa dekrēts Nr. 1/2006; 2006. gada 28. janvāra *BOE*

Nr. 24), (turpmāk tekstā – "Karaļa dekrēts Nr. 1373/2003"), ir gan saistoši iepriekš noteikts prokuratoru atlīdzības apmērs, kuru – prokuratoram par to vienojoties ar savu klientu – var mainīt, taču nedrīkst paaugstināt vai pazemināt par vairāk kā 12 %, gan noteikts lietā atbilstoši tās prasījuma apmēram saņemamās amata atlīdzības maksimālais apmērs. 2010. gadā notikušo likumdošanas izmaiņu rezultātā vienā un tajā pašā lietā, par vienu un to pašu procesuālo darbību vai vienā un tajā pašā tiesvedībā amata atlīdzība, kas pienākas prokuratoram, nedrīkst pārsniegt EUR 300 000.

8 Direktīva 2006/123 Spānijas tiesībās ir transponēta ar 2009. gada 23. novembra *Ley 17/2009 sobre el libre acceso a las actividades de servicios y su ejercicio* (Likums 17/2009 par iespēju brīvi uzsākt un veikt pakalpojumu sniegšanas darbību; 2009. gada 24. novembra *BOE* Nr. 283).

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-532/15

9 Prasībā, ko sakarā ar ārpuslīgumisko atbildību pret *Eurosaneamientos*, *Entidad Urbanística Conservación Parque Tecnológico de reciclado López Soriano* un *UTE PTR Acciona Infraestructuras* (turpmāk tekstā – "*Eurosaneamientos* u.c.") bija cēlusi *ArcelorMittal Zaragoza*, šai pēdējai minētajai sabiedrībai tika piespriests atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Pēc *Eurosaneamientos* u.c. lūguma *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa, Spānija) tiesu sekretārs veica tiesāšanās izdevumu aprēķina pārbaudi.

10 *ArcelorMittal Zaragoza* apstrīdēja šo aprēķina pārbaudi, pamatojoties uz to, ka *Eurosaneamientos* u.c. pārstāvējušā prokuratora amata atlīdzība esot nepienācīga un to advokātu honorāri esot nepienācīgi un pārmērīgi. *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa) tiesu sekretārs šos tiesāšanās izdevumus pazemināja līdz summai EUR 17 558,70, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli (PVN), advokātu honorāru gadījumā un līdz summai EUR 2 793,56, ieskaitot PVN, prokuratoru amata atlīdzības gadījumā.

11 *Eurosaneamientos* u.c. šo tiesu sekretāra lēmumu pārsūdzēja *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa).

12 2015. gada 12. februārī minētā tiesa izdeva trīs rīkojumus tiesāšanas izdevumu aprēķināšanas procedūrā, ar kuriem tika noraidīti *Eurosaneamientos* u.c. pieteikumi daļā, kas attiecās uz advokātu honorāriem, un aicināja puses izklāstīt viedokli par LESD 267. pantā paredzētās procedūras uzsākšanu jautājumā par tiesāšanās izdevumiem, kas saistīti ar prokuratoru pakalpojumiem, konkrēti, par tarifu, kurā ir noteikts šo izdevumu apmērs.

13 *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa) šaubās par Spānijā esošās prokuratoru amata atlīdzības sistēmas saderīgumu ar Savienības tiesībām. Konkrēti šī tiesa norāda, ka Tiesas 2002. gada 19. februāra spriedumā *Arduino* (C-35/99, EU:C:2002:97), kā arī 2006. gada 5. decembra spriedumā *Cipolla* u.c. (C-94/04 un C-202/04, EU:C:2006:758) šķiet esam noteikts, ka nosacījumi, pēc kuriem var tikt konstatēta konkurences tiesību normām pretējas rīcības neesamība, ir, pirmkārt, tas, ka valsts nav atteikusies no savām tiesībām lemt vai veikt kontroli pār minētā tarifa piemērošanu, un, otrkārt, tas, ka noteiktos izņēmuma apstākļos tiesas var atkāpties no noteiktajām maksimālajam un minimālajām robežām.

14 Šajā ziņā minētā tiesa uzskata, ka tiesu kontrolē ietilpst vienīgi pārliecināties par Karaļa dekrētā Nr. 1373/2003 noteiktā tarifa precīzu piemērošanu un nav iespējams izņēmuma apstākļos ar pienācīgi argumentētu lēmumu nedz atkāpties no šajos tarifa noteikumos paredzētajiem ierobežojumiem, nedz

pārbaudīt, vai prasītā summa ir samērīga ar sniegto pakalpojumu. Tā vienlīdz norāda, ka no *Tribunal Constitucional* (Konstitucionālā tiesa, Spānija) izriet, ka valsts tiesu veiktā prokuratoru amata atlīdzības pielāgošana ir kvalificējama par valsts tiesību interpretāciju *contra legem*.

15 Turklāt, uzskatīdama, ka interpretēt Direktīvā 2006/123 rodamos jēdzienus "sevišķi svarīgs iemesls saistībā ar sabiedrības interesēm", "nepieciešamība" un "samērīgums" ir Tiesas ziņā, *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa) prāto, vai gadījumos, kad eksistē valsts tiesiskais regulējums jautājumā par pakalpojumu maksas apmēra noteikšanu un klusuciešot izteikts apgalvojums, ka pastāv sevišķi svarīgs iemesls saistībā ar sabiedrības interesēm, valstu tiesām ir ļauts pārbaudīt, vai šāds pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums ir attaisnots ar vispārējām interesēm. Gadījumā, ja šāda attaisnojuma nav, tā prāto arī, vai valsts tiesām ir ļauts vai nu nepiemērot šo tarifu, vai arī pielāgot tajā noteiktos amata atlīdzības apmērus, lai arī no *Tribunal Constitucional* (Konstitucionālā tiesa) judikatūras izriet, ka, lemjot par to, valsts tiesas veic interpretāciju *contra legem*.

16 Visbeidzot, iesniedzējtiesa uzskata, ka ar to, ka maksa par noteiktiem pakalpojumiem tiek noteikta obligāti un neatkarīgi no faktiski paveiktā darba un citām iespējamajām lietas īpatnībām, kas neaprobežojas ar prasījuma apmēru vien, iespējami tiktu pārkāptas tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, kuras paredzētas Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – "ECPAK") 6. pantā un Hartas 47. pantā, jo tādējādi ar tiesāšanas izdevumiem lietas dalībniekam būtu uzlikts pienākums segt iepriekš noteiktas izmaksas bez iespējas kontrolēt to samērīgumu un pamatotību, un tādējādi radīts faktisks šķērslis tiesvedības uzsākšanai gadījumā, kad tās iznākums ir neskaidrs vai šaubīgs.

17 Šādos apstākļos *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai ar LES 4. panta 3. punktu un LESD 101. pantu ir saderīgs tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā valstij paredzēta kontrole pār prokuratoru amata atlīdzības aprēķinu, saistošos noteikumos paredzot šīs atlīdzības precīzu apmēru un apveltot tiesas ar pilnvarām – jo īpaši tad, kad tiek piespriesti tiesāšanās izdevumi – katrā konkrētajā gadījumā veikt galējo kontroli pār šīs atlīdzības aprēķinu, lai arī šajā kontrolē ietilpst vienīgi pārliecināties par šā tarifa precīzu piemērošanu un nav iespējams izņēmuma gadījumos ar pienācīgi argumentētu lēmumu atkāpties no šajos tarifa noteikumos paredzētajām robežvērtībām?

2) Vai – gadījumos, kad eksistē valsts tiesiskais regulējums jautājumā par pakalpojumu maksas apmēra noteikšanu un klusējot, proti, transponējošajā tiesību normā skaidri neatrunājot, tiek atzīts, ka pastāv kāds sevišķi svarīgs iemesls saistībā ar sabiedrības interesēm, kas gan, būdams nesaderīgs ar Kopienu judikatūru, nav piesaucams, – tas, kā Savienības tiesa definējusi Direktīvas 2006/123 4. un 15. pantā rodamos jēdzienus "sevišķi svarīgi iemesli saistībā ar sabiedrības interesēm", "samērīgums" un "nepieciešamība", ļauj valstu tiesām secināt, ka konkrētā gadījumā ierobežojums nav pamatots ar sabiedrības interesēm, un tādējādi šo tiesu prokuratoru atlīdzību reglamentējošo tiesību normu nepiemērot vai pielāgot?

3) Vai šāda tiesiskā regulējuma pieņemšana būtu pretrunā tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu Savienības tiesas judikatūras izpratnē?"

Lieta C-538/15

18 Spāņu prokurators *F. de Bolós Pi* cēla prasību pret sabiedrību *Urbaser*, lai no tās kopā ar likumiskajiem procentiem un tiesāšanās izdevumiem piedzītu summu EUR 66 912,73, kas prasītājam pienākas kā amata atlīdzība par darbībām, kuras viņš veicis divās šīs sabiedrības uzsāktās administratīvajās tiesvedībās.

19 *Urbaser* apgalvo, ka *F. de Bolós Pi* prasītā amata atlīdzība ir pārmērīga, jo tā ir nesamērīga ar darba apjomu, kāds viņam bijis jāpaveic minētajās tiesvedībās, vienā no kurām viņš izpildījis vienīgi deviņas, bet otrā – trīs procesuālās darbības. Turklāt *Urbaser* uzskata, tā kā tiesām būtu jāvar noteikt prokuratoru amata atlīdzību atbilstoši paveiktajam darbam, savukārt amata atlīdzības noteikšana, kas veikta, pamatojoties vienīgi uz Karaļa dekrētā Nr. 1373/2003 paredzēto apmēru, ir pretrunā brīvas konkurences principam un tādējādi LES 4. panta 3. punktam, kā arī Direktīvai 2006/123, un tāpēc ir dibināts iemesls lūgt Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

20 *Urbaser* arī apgalvo, ka starp pusēm ir bijusi nerakstīta noruna par to, ka šī prokuratora amata atlīdzība nepārsniegs EUR 2000. Tomēr, pēc *Urbaser* teiktā, *F. de Bolós Pi* gan esot nolēmis šo norunu neievērot, kā to iesniedzējtiesai apliecināja advokāts, kas veicis pārstāvību lietās, saistībā ar kurām tiek prasīta amata atlīdzība.

21 Ar 2015. gada 23. jūlija procesa organizatorisko lēmumu *Juzgado de Primera Instancia de Olot* (Ulotas pirmās instances tiesa, Spānija) aicināja puses izklāstīt viedokļus jautājumā par to, vai būtu jālūdz Tiesa sniegt prejudiciālu nolēmumu.

22 Gluži tāpat kā *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa) arī *Juzgado de Primera Instancia de Olot* (Ulotas pirmās instances tiesa) prāto, pirmkārt, par to, vai, ievērojot Tiesas judikatūru, Karaļa dekrēts Nr. 1373/2003 ir saderīgs ar LESD 101. pantu, lasot to kopsakarā ar LES 4. panta 3. punktu. Konkrēti šī tiesa norāda, ka Civilprocesa likuma 245. panta 2. punkts neļauj valsts tiesām atkāpties no šajā karaļa dekrētā apstiprinātā tarifa noteiktajiem ierobežojumiem. Otrkārt, tā šaubās par minētā karaļa dekrēta saderīgumu ar Direktīvu 2006/123, kurā ir paredzēts, ka pakalpojumu minimālos tarifus nedrīkst ieviest, ja vien nav nepieciešamības to darīt, un ka tiem jābūt gan attaisnotiem ar kādu sevišķi svarīgu iemeslu saistībā ar sabiedrības interesēm, gan samērīgiem. Treškārt, minētā tiesa uzskata, ka neiespējamība apstrīdēt šajā tarifā noteiktos apmērus, pamatojoties uz to, ka tie ir nesamērīgi, pārmērīgi vai neatbilstoši paveiktajam darbam, varētu izrādīties nesaderīga ar ECPAK, proti, tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu.

23 Šādos apstākļos *Juzgado de Primera Instancia de Olot* (Ulotas pirmās instances tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai ar LESD 101. pantu, lasot to kopsakarā ar [EKL] 10. pantu un LES 4. panta 3. punktu, ir saderīgs tāds tiesiskais regulējums par prokuratoru amata atlīdzības tarifiem kā Karaļa dekrēts Nr. 1373/2003, kurā to amata atlīdzībai nosaka tarifu jeb minimālo taksi, ko var paaugstināt vai pazemināt tikai 12 % apmērā, un nedz dalībvalsts iestādes, nedz tiesas nedrīkst atkāpties no šiem minimālajiem tarifiem pat ārkārtēju apstākļu gadījumā?

2) Vai tālab, lai minētās likumiskās takses piemērošanā varētu atkāpties no tajā noteiktajiem minimumiem, par ārkārtējiem apstākļiem var tikt uzskatīts tas, ka paveiktais darbs ir ļoti nesamērīgs ar apmēru, kādā šīs takses piemērošanas rezultātā saņemama amata atlīdzība?

3) Vai Karaļa dekrēts Nr. 1373/2003 ir saderīgs ar LESD 56. pantu?

4) Vai šis karaļa dekrēts atbilst Direktīvas 2006/123/EK 15. panta 3. punktā noteiktajiem nepieciešamības un samērīguma nosacījumiem?

5) Vai Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 6. pants ietver tiesības efektīvi apstrīdēt prokuratora amata atlīdzību, kad tā ir nesamērīga un neatbilst faktiski paveiktajam darbam?”

24 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2015. gada 5. novembra lēmumu lietas C-532/15 un C-538/15 rakstveida, mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai tika apvienotas.

Par prejudiciāliem jautājumiem

Par pieņemamību

25 *Consejo General de Procuradores de España* (Spānijas Prokuratoru ģenerālpadome) iebilst, ka šie abi lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemami, savukārt Spānijas valdība, kā arī *F. de Bolós Pi* iebilst, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-538/15 ir nepieņemams būtībā tāpēc, ka, ņemot vērā valsts tiesības, Savienības tiesību interpretācija nav vajadzīga, lai izspriestu pamatlietas. Saistībā ar lietu C-532/15 lemt par samērīguma principa piemērošanu esot tikai pašu valsts tiesu ziņā. Savukārt lietā C-538/15 iesniedzējtiesas norādītās Karaļa dekrēta Nr. 1373/2003 tiesību normas pamatlietā neesot piemērojamas tāpēc, ka tās priekšmets esot reglamentēts tikai un vienīgi prokuratora ar klientu noslēgtās vienošanās dokumentā.

26 Jānorāda, ka pastāvīgās judikatūras atziņa ir tāda, ka LESD 267. pantā noteiktā procedūra ir sadarbības starp Tiesu un dalībvalstu tiesām instruments, ar ko Tiesa sniedz dalībvalstu tiesām norādes par Savienības tiesību interpretāciju, kuras tām vajadzīgas, lai izspriestu tajās izskatāmās lietas (skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 18. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Šīs sadarbības ietvaros tikai valsts tiesai, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan prejudiciālā nolēmuma nepieciešamība, lai tā varētu pieņemt nolēmumu lietā, gan jautājumu, ko tā uzdod Tiesai, atbilstība. Līdz ar to Tiesai principā ir jāsniedz nolēmums, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju (skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Tāpēc tiek prezumēts, ka jautājumi par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktā tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu kontekstā un kuru pareizība Tiesai nav jāpārbauda, ir atbilstīgi. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vienīgi tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saiknes ar faktisko situāciju pamatlietā vai pamatlietas priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Taču no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem acīmredzami neizriet, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nebūtu nekādas saiknes ar pamatlietu faktiskajiem apstākļiem vai priekšmetu.

Par lietas būtību

Ievada apsvērumi

30 Ievadam ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru valstu tiesu un Tiesas sadarbības procedūrā, kas ieviesta ar LESD 267. pantu, Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas tai ļautu izlemt tajā izskatāmo lietu. Tālab Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 28. aprīlis, *Oniors Bio*, C-233/15, EU:C:2016:305, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 Šī iespēja ir jāizmanto saistībā ar šiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par pirmo jautājumu lietā C-532/15 un pirmo un otro jautājumu lietā C-538/15

32 Ar pirmo jautājumu lietā C-532/15 un pirmo un otro jautājumu lietā C-538/15 iesniedzējtiesas būtībā vaicā, vai LESD 101. pants, lasot to kopsakarā ar LES 4. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tādi valsts tiesību akti kā pamatlietās aplūkotie, kuros prokuratoru amata atlīdzībai ir noteikts tarifs, ko var paaugstināt vai pazemināt tikai 12 % apmērā, attiecībā uz kuru valsts tiesas vienīgi pārbauda, vai tas tiek strikti piemērots, nespēdamas izņēmuma gadījumos atkāpties no šajā tarifā noteiktajiem ierobežojumiem.

33 Ievadam – pretēji *Eurosaneamientos* u.c., *Consejo General de Procuradores de España* (Spānijas Prokuratoru ģenerālpadome) un Austrijas valdības apgalvotajam – jānorāda, ka Karaļa dekrētā Nr. 1373/2003 noteiktā amata atlīdzība, kas piemērojama visā dalībvalsts teritorijā, spēj ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm LESD 101. panta 1. punkta un 102. panta izpratnē (šajā ziņā skat. rīkojumu, 2008. gada 5. maijs, *Hospital Consulting* u.c., C-386/07, nav publicēts, EU:C:2008:256, 18. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

34 Lai arī LESD 101. un 102. pants patiešām attiecas tikai uz uzņēmumu rīcību un neskar dalībvalstu normatīvos vai administratīvos pasākumus, šie panti, lasot tos kopā ar sadarbības pienākumu nosakošo LES 4. panta 3. punktu, uzliek pienākumu dalībvalstīm nepieņemt un nepaturēt spēkā tādus pasākumus, kas – pat būdami normatīva vai administratīva rakstura – spēj apdraudēt uzņēmumiem piemērojamo konkurences normu lietderīgo iedarbību (šajā ziņā skat. rīkojumu, 2008. gada 5. maijs, *Hospital Consulting* u.c., C-386/07, nav publicēts, EU:C:2008:256, 19. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

35 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka LES 4. panta 3. punkts un LESD 101. pants ir pārkāpti, ja dalībvalsts nosaka pienākumu noslēgt vai atbalsta LESD 101. pantam pretēju aizliegtu vienošanos noslēgšanu vai nostiprina šādu vienošanos ietekmi, vai savam tiesiskajam regulējumam atņem normatīvo spēku, deleģējot privātiem saimnieciskās darbības subjektiem atbildību par tādu lēmumu pieņemšanu, kas ietekmē ekonomiskās intereses (skat. spriedumu, 2006. gada 5. decembris, *Cipolla* u.c., C-94/04 un C-202/04, EU:C:2006:758, 47. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

36 Lai pārbaudītu, vai Spānijas Karaliste ir atņēmusi pamatlietā aplūkotajiem tiesību aktiem normatīvo spēku, jāizvērtē, pirmkārt, vai tā ir deleģējusi prokuratoru amata atlīdzības tarifa noteikšanu privātiem saimnieciskās darbības subjektiem, šajā gadījumā – prokuratoru profesionālajām apvienībām (šajā ziņā skat. spriedumus, 2002. gada 19. februāris, *Arduino*, C-35/99, EU:C:2002:97, 36. punkts; 2006. gada 5. decembris, *Cipolla* u.c., C-94/04 un C-202/04, EU:C:2006:758, 48. punkts, kā arī rīkojumu, 2008. gada 5. maijs, *Hospital Consulting* u.c., C-386/07, nav publicēts, EU:C:2008:256, 21. punkts), un, otrkārt, vai prokuratoru amata atlīdzības aprēķins joprojām ir valsts kontrolē (šajā ziņā skat. spriedumus, 2002. gada 19. februāris, *Arduino*, C-35/99, EU:C:2002:97, 42. punkts; 2006. gada 5. decembris, *Cipolla* u.c., C-94/04 un C-202/04, EU:C:2006:758, 51. punkts, kā arī rīkojumu, 2008. gada 5. maijs, *Hospital Consulting* u.c., C-386/07, nav publicēts, EU:C:2008:256, 24. punkts).

37 Šajā ziņā no iesniedzējtiesas lēmuma lietā C-532/15 ir redzams, ka Karaļa dekrēts Nr. 1373/2003 ir valsts pieņemta tiesību norma. Turklāt rakstveida apsvērumos Spānijas valdība uzsver, ka šis karaļa dekrēts ir nevis kādas prokuratoru profesionālās apvienības sagatavots, bet gan valsts tiesību akts, ko apstiprinājusi Spānijas Ministru padome atbilstoši parastajai dekrētu pieņemšanas kārtībai.

38 Savukārt prokuratoru amata atlīdzības aprēķināšanas procedūra – kā izriet no iesniedzējtiesu lēmumiem – ietilpst valsts tiesu kompetencē. Šajā ziņā iesniedzējtiesas norāda, ka valsts tiesai, veicot amata atlīdzības aprēķinu, ir saistošas summas, kas noteiktas ar Karaļa dekrētu Nr. 1373/2003 apstiprinātajā tarifā, un ka tai nav atļauts nedz izņēmuma gadījumos atkāpties no šā tarifa, nedz pārbaudīt amata atlīdzības apmēra samērīgumu ar paveikto darbu.

39 No iesniedzējtiesu lēmumiem vienlīdz izriet, ka Karaļa dekrēts Nr. 1373/2003 paredz gan iespēju prokuratoram vienoties ar klientu par šajā karaļa dekrētā paredzētās amata atlīdzības apmēra paaugstināšanu vai pazemināšanu līdz 12 % apmēram, gan prokuratora vienā lietā saņemamās amata atlīdzības maksimālais apmērs. No Spānijas valdības rakstveida apsvērumiem izriet, ka minētajā karaļa dekrētā ir paredzēta arī iespēja izņēmuma kārtā un ar tiesneša izdotu atļauju atkāpties no tajā paredzētajiem maksimālajiem apmēriem, kā arī klientu tiesības tiesāšanās izdevumu pārbaudes procedūrā apstrīdēt nelietderīgas, neobligātas, liekas un likumā neatļautas izmaksas, kā arī amata atlīdzību, kuras maksāšanas pienākums nav radies saistībā ar kādu tiesvedību.

40 Šādos apstākļos tas vien, ka valsts tiesām prokuratoru amata atlīdzības aprēķināšanas procedūrā ir jāievēro tas, kas noteikts kādā valsts tiesiskajā regulējumā, kuru šī valsts ir sagatavojusi un pieņēmusi parastajā likumdošanas kārtībā, vēl nenozīmē, ka šo tiesību aktu sagatavošanas vai īstenošanas pilnvaras Spānijas Republika būtu deleģējusi prokuratoru profesionālajām apvienībām.

41 Šā sprieduma 37.–39. punktā izklāstīto apsvērumu dēļ nav arī uzskatāms, ka šī dalībvalsts būtu vai nu likusi prokuratoru profesionālajām apvienībām slēgt LESD 101. pantam pretējas vienošanās vai atbalstītu to slēgšanu, vai nostiprinājusi šādu vienošanos ietekmi, vai ka tā būtu likusi veikt dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu pretēji LESD 102. pantam, vai atbalstītu šādu izmantošanu, vai arī nostiprinātu šādas ļaunprātīgas izmantošanas sekas (šajā ziņā skat. rīkojumu, 2008. gada 5. maijs, *Hospital Consulting* u.c., C-386/07, nav publicēts, EU:C:2008:256, 26. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

42 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka uz pirmo jautājumu lietā C-532/15 un pirmo un otro jautājumu lietā C-538/15 ir jāatbild, ka LESD 101. pants, lasot to kopsakarā ar LES 4. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tādi valsts tiesību akti kā pamatlietās aplūkotie, kuros prokuratoru amata atlīdzībai ir noteikts tarifs, ko var paaugstināt vai pazemināt tikai 12 % apmērā, attiecībā uz kuru valsts tiesas vienīgi pārbauda, vai tas tiek strikti piemērots, nespēdamas izņēmuma gadījumos atkāpties no šajā tarifā noteiktajiem ierobežojumiem.

Par otro jautājumu lietā C-532/15 un trešo un ceturto jautājumu lietā C-538/15

43 Ar otro jautājumu lietā C-532/15 un trešo un ceturto jautājumu lietā C-538/15 iesniedzējtiesas būtībā vaicā, vai LESD 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tādi valsts tiesību akti kā pamatlietā aplūkotie, ciktāl valsts tiesas uzskata, ka tie nav attaisnojami ar sevišķi svarīgu iemeslu saistībā ar sabiedrības interesēm Direktīvas 2006/123 4. panta 8. punkta izpratnē un ka tie neatbilst nepieciešamības un samērīguma nosacījumiem šis direktīvas 15. panta 2. punkta g) apakšpunkta un 3. punkta izpratnē.

44 Jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai atteikums lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu ir iespējams konkrēti tikai tad, ja ir acīmredzami skaidrs, ka Savienības tiesību norma, ko Tiesai lūgts interpretēt, nav piemērojama (skat. rīkojumu, 2016. gada 12. maijs, *Security Service* u.c., no C-692/15 līdz C-694/15, EU:C:2016:344, 22. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

45 Šajā ziņā jānorāda, ka ciktāl lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz pamatlietās aplūkoto tiesību aktu saderīgumu ar LESD normām par pakalpojumu sniegšanas brīvību, ir jānorāda, ka minētās normas nav piemērojamas situācijā, kas visādā ziņā attiecas tikai uz vienas dalībvalsts teritoriju (šajā ziņā skat. rīkojumu, 2016. gada 12. maijs, *Security Service* u.c., no C-692/15 līdz C-694/15, EU:C:2016:344, 23. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī spriedumu, 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 47. punkts).

46 Tiesa ir nospriedusi, ka konkrētajiem aspektiem, kas ļautu konstatēt LESD normu par pakalpojumu sniegšanas brīvību saikni ar tādas lietas priekšmetu vai apstākļiem, kura visāda ziņā attiecas tikai uz vienas dalībvalsts teritoriju, ir jāizriet no iesniedzējtiesas lēmuma (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 54. punkts).

47 Tāpēc tādā situācijā, kas visādā ziņā attiecas tikai uz vienas dalībvalsts teritoriju, iesniedzējtiesai – kā prasīts Tiesas Reglamenta 94. pantā – ir jānorāda Tiesai, kādā ziņā tās izskatāmā lieta, lai arī būdama pilnībā iekšēja rakstura, ir tā saistīta ar Savienības tiesību normām par pamatbrīvībām, ka prasītā prejudiciālā interpretācija ir kļuvusi vajadzīga šīs lietas izspriešanai (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 15. novembris, *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 55. punkts).

48 Taču no lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu nekādi neizriet, ka būtu kādi vai nu ar valsts tiesās notiekošo tiesvedību pusēm, vai šo pušu darbību saistīti aspekti, kas neattiecas tikai uz attiecīgās dalībvalsts teritoriju vien. Iesniedzējtiesas arīdzan nenorāda, kādā ziņā to izskatāmās lietas, lai arī būdamas pilnībā iekšēja rakstura, ir tā saistītas ar Savienības tiesību normām par pamatbrīvībām, ka prasītā prejudiciālā interpretācija ir kļuvusi vajadzīga šo lietu izspriešanai.

49 Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu nav sniegta konkrēta informācija, kas ļautu konstatēt LESD 56. panta iespējamu piemērojamību pamatlietu apstākļiem.

50 Ievērojot iepriekš izklāstītos apsvērumus, nākas konstatēt, ka atbildēt uz otro jautājumu lietā C-532/15, kā arī uz trešo un ceturto jautājumu lietā C-538/15, kurus uzdevušas attiecīgi *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa) un *Juzgado de Primera Instancia de Olot* (Ulotas pirmās instances tiesa), nav Tiesas kompetencē.

Par trešo jautājumu lietā C-532/15 un piekto jautājumu lietā C-538/15

51 Ar trešo jautājumu lietā C-532/15 un piekto jautājumu lietā C-538/15 iesniedzējtiesas būtībā vēlas noskaidrot, vai Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tādi valsts tiesību akti kā pamatlietās aplūkotie, kas neļauj klientiem efektīvi apstrīdēt prokuratora amata atlīdzību, kad tā ir nesamērīga un neatbilst faktiski paveiktajam darbam.

52 Tiesas pastāvīgās judikatūras atziņa ir tāda, ka Savienības tiesību sistēmā garantētās pamattiesības ir piemērojamas visās Savienības tiesībās reglamentētajās situācijās, taču ne ārpus šādām situācijām. Tiesa jau ir atgādinājusi, ka tāpēc tā Hartas gaismā nevar izvērtēt tādu valsts tiesisko regulējumu, kas neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā. Turpretī, ja šāds regulējums ietilpst šo tiesību piemērošanas jomā, Tiesai, lemjot prejudiciālā kārtībā, ir jāsniedz visi nepieciešamie interpretācijas elementi, lai valsts tiesa varētu izvērtēt šā regulējuma saderību ar pamattiesībām, kuru ievērošanu tā garantē (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 26. februāris, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

53 Tāpēc ir jānoskaidro, vai pamatlietās aplūkotās tiesiskās situācijas ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā.

54 Šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu gadījumā pamatlietās aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā vispārīgi tiek reglamentēti noteikti ar tiesu darba administrēšanu saistīti tiesāšanās izdevumi. Ar to nav domāts īstenot Savienības tiesību normas. Turklāt Savienības tiesībās nav noteikumu, kuros konkrēti būtu reglamentēta šī joma vai kuri varētu jel kā skart šo valsts tiesisko regulējumu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 27. marts, *Torralbo Marcos*, C-265/13, EU:C:2014:187, 32. punkts).

55 No lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu neizriet, ka pamatlietu priekšmets ietilptu Savienības tiesību kontekstā (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2010. gada 22. decembris, *DEB*, C-279/09, EU:C:2010:811, 28. un 29. punkts, kā arī šajā ziņā rīkojumu, 2013. gada 28. novembris, *Sociedade Agrícola e Imobiliária da Quinta de S. Paio*, C-258/13, EU:C:2013:810, 23. punkts).

56 Šajos apstākļos nākas konstatēt, ka atbildēt uz trešo jautājumu lietā C-532/15 un piekto jautājumu lietā C-538/15, kurus uzdevušas attiecīgi *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa) un *Juzgado de Primera Instancia de Olot* (Ulotas pirmās instances tiesa), nav Tiesas kompetencē.

Par tiesāšanās izdevumiem

57 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) **LESD 101. pants, lasot to kopsakarā ar LES 4. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tādi valsts tiesību akti kā pamatlietās aplūkotie, kuros prokuratoru amata atlīdzībai ir noteikts tarifs, ko var paaugstināt vai pazemināt tikai 12 % apmērā, attiecībā uz kuru valsts tiesas vienīgi pārbauda, vai tas tiek strikti piemērots, nespēdamas izņēmuma gadījumos atkāpties no šajā tarifā noteiktajiem ierobežojumiem;**

2) **atbildēt uz otro un trešo jautājumu lietā C-532/15, kā arī uz trešo līdz piekto jautājumu lietā C-538/15, kurus uzdevušas attiecīgi *Audiencia Provincial de Zaragoza* (Saragosas provinces tiesa, Spānija) un *Juzgado de Primera Instancia de Olot* (Ulotas pirmās instances tiesa, Spānija), nav Eiropas Savienības Tiesas kompetencē.**

[Paraksti]